

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-07709/2013-ERU

V Jihlavě dne 2. července 2013

Číslo jednací: 07709-8/2013-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-07709/2013-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem dne 7. června 2013 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, kterým je společnost **ELQA HRADČANY s.r.o.**, se sídlem Hradčany 16, PSČ 666 03, IČ: 60705523, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost ELQA HRADČANY s.r.o., se sídlem Hradčany 16, PSČ 666 03, IČ: 60705523, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděl dne 8. listopadu 2011 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Brno – Komín na ulici Vavřínecká neřízený protlak pro pokládku kabelu nízkého napětí, při kterém došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 110, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu, dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

II. Dle ust. § 91a odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení, společnosti ELQA HRADČANY s.r.o., se sídlem Hradčany 16, PSČ 666 03, IČ: 60705523, za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 30 000 Kč** (slovy: třicet tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 07813.

III. Dle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, společnosti ELQA HRADČANY s.r.o., se sídlem Hradčany 16, PSČ 666 03, IČ: 60705523, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 078131.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 7. června 2013 Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, společností ELQA HRADČANY s.r.o., se sídlem Hradčany 16, PSČ 666 03, IČ: 60705523 (dále jen „účastník řízení“), ve věci možného podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 8. listopadu 2011 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Brno – Komín na ulici Vavřínecká neřízený protlak pro pokládku kabelu nízkého napětí, při kterém došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 110, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly, zahájené dne 21. března 2013 podle ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Kontrola byla provedena na základě pověření Úřadu č. j. [REDAKCE] ze dne 4. března 2013, vydaného ve smyslu ustanovení § 9 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. V rámci kontroly bylo provedeno dne 21. března 2013 místní šetření a byl z něho pořizen záznam č. j. [REDAKCE]. Při provedeném šetření byly účastníkem řízení Úřadu předány podklady, které kontrolní orgán požadoval při zahájení kontroly.

II. Kontrolní zjištění

Při kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl dne 8. listopadu 2011 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Brno – Komín na ulici Vavřínecká neřízený protlak pro pokládku kabelu nízkého napětí, při kterém došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 110, v důsledku čehož došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 173 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 120 minut) a k přerušení dodávky zemního plynu k 82 odběratelům.

Vzniklé poškození středotlakého plynárenského zařízení bylo okamžitě nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, tj. společnosti Jihomoravská plynárenská, a.s., který z místa aktivního zásahu pořídil podrobnou fotodokumentaci o rozsahu poškození a následně zajistil jeho fyzickou opravu. Zjištěné skutečnosti o důsledcích počinání účastníka řízení v ochranném pásmu zařízení distribuční soustavy jsou zaznamenány v Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 8. listopadu 2011 a v Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 11. listopadu 2013.

Šetřením Úřadu bylo zjištěno, že stavebně technická činnost účastníka řízení byla na vymezených pozemcích katastrálního území Komín na ulici Vavřínecká, Vrbenského, realizována na základě ústní objednávky společnosti KYTLICA-elektro team s.r.o. Předmětem objednávky bylo provedení neřízeného protlaku pro pokládku kabelu nízkého napětí souvisejícího s odstraněním poruchy na elektrickém zařízení na ulici Vavřínecká.

Před započatím provádění zemních prací byla účastníkovi řízení předána projektová dokumentace a bylo provedeno seznámení zaměstnanců účastníka řízení s polohou plynárenského zařízení a rozsahem ochranného pásma plynárenského zařízení. Dále před realizací samotného protlaku bylo ručně obnaženo plynárenské zařízení v místě předpokládaného křížení s nově budovanou trasou kabelového vedení nízkého napětí (nejedná se však o místo, kde došlo k poškození plynárenského zařízení).

Během provádění neřízeného protlaku, který směřoval od kabelů nízkého napětí k plynárenskému zařízení, došlo v důsledku tlaku podloží obsahujícího kusy betonu k uhnutí protlačovacího pneumatického kladiva z předpokládané trasy o cca 1m a k poškození plynárenského zařízení mimo jeho obnaženou část. Podle vyjádření účastníka řízení toto poškození vzniklo v důsledku natlačení kusu betonu na plynárenské zařízení, přičemž došlo pouze k deformaci trubky plynárenského zařízení bez úniku plynu. Únik zdokumentovaný pracovníky RWE byl způsoben při následné opravě tohoto plynárenského zařízení.

Uvedené skutečnosti byly účastníkem řízení potvrzeny v Záznamu o místním šetření ze dne 21. března 2013.

Kontrolní orgán v protokolu dále uvádí, že z fotodokumentace, která dokládá poškození plynárenského zařízení, je jasné patrné, že deformace byla způsobena špičatým předmětem s kulatým hrotem o šířce cca 2 cm. Dále je zde uvedeno, že během místního šetření účastník řízení seznámil kontrolní orgán s provedením a typy pneumatických kladiv, které jsou používány k realizaci neřízených protlaků, přičemž hrot tohoto kladiva má oválný tvar a šířku cca 2 cm.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu sp. zn. [REDAKCE] a jsou uvedeny také v Protokolu č. [REDAKCE] o výsledku kontroly ze dne 3. dubna 2013, se kterým byl účastník řízení téhož dne prokazatelně seznámen při převzetí stejnopisu uvedeného protokolu a tuto skutečnost současně potvrdil svým podpisem.

III. Vyjádření účastníka řízení k protokolu o výsledku kontroly

Účastník řízení zaslal dne 26. dubna 2013 námitky proti protokolu č. [REDAKCE], ve kterých uvádí, že nesouhlasí se zjištěním kontrolního orgánu, že ze způsobu deformace poškozeného plynárenského zařízení je jasné patrné, že byla způsobena špičatým předmětem s kulatým hrotem o šířce cca 2 cm, z čehož nesprávně dovozuje, že se tak stalo přímým kontaktem s hrotem pneumatického kladiva. Kontrolní orgán tak dle účastníka řízení zcela ignoruje jím učiněná zjištění, a sice že uložení plynárenského zařízení bylo zcela v rozporu s obecně známými bezpečnostními předpisy. Účastník řízení dále uvádí, že on zcela respektoval rozsah ochranného pásma plynárenského zařízení a nikterak jej nenarušil. Rovněž má za to, že jeho postupu nelze nic vytknout a žádného pochybení se nedopustil. K poškození plynárenského zařízení došlo výhradně v důsledku použití nevhodného materiálu.

Dne 6. května 2013 vydal Úřad rozhodnutí o námitkách č. j. [REDAKCE], kterým námitky podané účastníkem řízení zamítl a kontrolní zjištění uvedená v Protokolu o výsledku kontroly potvrdil.

IV. Průběh správního řízení

Na základě skutečností zjištěných při provedené kontrole zahájil po vyhodnocení všech uvedených skutečností Úřad podle ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno oznámením o zahájení správního řízení č. j. 07709-1/2013-ERU dne 7. června 2013 s poučením o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu. Účastník řízení tohoto práva nevyužil a nezaslal žádné návrhy na doplnění řízení ani nenavrhnul žádné další důkazy.

Správní orgán převzal do správního spisu dne 7. června 2013 kontrolní spis, sp. zn. [REDAKCE], o čemž vyhotovil záznam o vložení do spisu

č. j. 07709-3/2013-ERU. Správní orgán považoval skutečnosti vyplývající z kontrolního spisu sp. zn. [REDAKCE] za zcela dostačující a sám z moci úřední další dokazování v průběhu správního řízení nedoplnil.

Dne 13. června 2013 vydal Úřad usnesení č. j. 07709-4/2013-ERU, které bylo účastníkovi řízení doručeno téhož dne, ve kterém stanovil účastníkovi řízení povinnost zaslat Úřadu kopii výkazu zisku a ztrát za minulé a aktuální účetní období nebo jiný obdobný doklad, kterým by účastník řízení doložil své aktuální hospodářské výsledky či majetkové poměry, a to ve lhůtě do sedmi dnů od doručení tohoto usnesení. Požadované podklady byly účastníkem řízení zaslány dne 19. června 2013.

Úřad provedl dne 20. června 2013 dokazování mimo ústní jednání, o čemž byl sepsán protokol č. j. 07709-6/2013-ERU. O této skutečnosti byl účastník řízení s dostatečným předstihem dne 13. června 2013 vyzooměn oznámením o dokazování č. j. 007709-5/2013-ERU zasláným téhož dne. Dokazování bylo provedeno tak, že se oprávněná úřední osoba seznámila s listinami obsaženými ve spisu.

Dne 21. června 2013 zaslal správní orgán účastníku řízení oznámení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí č. j. 07709-7/2013-ERU, které mu bylo doručeno dne 24. června 2013. V něm správní orgán informoval účastníka řízení, v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu, o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ke všem podkladům rozhodnutí. Účastník řízení této možnosti nevyužil a vyjádření k podkladům rozhodnutí nezaslal.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení, s ohledem na to, že se účastník řízení nevyjádřil k podkladům řízení ani nenavrhl provedení dalších důkazů a neučinil jiné návrhy směrem ke správnímu orgánu, a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

V. Popis skutkového stavu věci

Účastník řízení prováděl na základě ústní objednávky společnosti KYTLICA-elektro team s.r.o. stavebně technickou činnost na vymezených pozemcích katastrálního území Komín na ulici Vavřinecká, Vrbenského. Předmětem objednávky bylo provedení neřízeného protlaku pro pokládku kabelu nízkého napětí souvisejícího s odstraněním poruchy na elektrickém zařízení na ulici Vavřinecká.

Před započítím provádění zemních prací byla účastníkovi řízení předána projektová dokumentace a bylo provedeno seznámení zaměstnanců účastníka řízení s polohou plynárenského zařízení a rozsahem ochranného pásma plynárenského zařízení. Dále před

realizací samotného protlaku bylo ručně obnaženo plynárenské zařízení v místě předpokládaného křížení s nově budovanou trasou kabelového vedení nízkého napětí.

Během provádění neřízeného protlaku, který směřoval od kabelů nízkého napětí k plynárenskému zařízení, došlo v důsledku tlaku podloží obsahujícího kusy betonu k uhnutí protlačovacího pneumatického kladiva (rakety) z předpokládané trasy o cca 1m a k poškození středotlakého plynovodu PE d 110 mimo jeho obnaženou část, v důsledku čehož došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 173 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 120 minut, a to až při provedení opravy plynovodu) a k přerušení dodávky zemního plynu k 82 odběratelům. Poškození vzniklo v důsledku natlačení kusu betonu na plynárenské zařízení, přičemž došlo k deformaci plynárenského zařízení.

Vzniklé poškození středotlakého plynárenského zařízení bylo okamžitě nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, tj. společnosti Jihomoravská plynárenská, a.s., který z místa aktivního zásahu pořídil podrobnou fotodokumentaci o rozsahu poškození a následně zajistil jeho fyzickou opravu. Zjištěné skutečnosti o důsledcích počínání účastníka řízení v ochranném pásmu zařízení distribuční soustavy jsou zaznamenány v Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDACTED] ze dne 8. listopadu 2011 a v Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDACTED] ze dne 11. listopadu 2013.

VI. Právní hodnocení

Správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci vedeného správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu stanoveného v ust. § 68 odst. 3 téhož zákona.

Z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona přitom vyplývá, že v ochranném pásmu je zakázáno provádět činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Toto ustanovení stanoví skutkovou podstatu správního deliktu ohrožovacího.

Při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně navíc ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Uvedené ustanovení tak představuje též kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu a to tak, aby nedošlo k jeho narušení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost

osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je následkem obsaženým ve skutkové podstatě správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo něj), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě tak není pochyb o tom, že to byl účastník řízení, který prováděl zemní práce prostřednictvím strojního mechanismu, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu.

Správní orgán se tak při posuzování správního deliktu účastníka řízení mimo jiné zabýval skutkovým průběhem jeho jednání (tedy zejména, zda činnost prováděl v ochranném pásmu a zda věděl, že činnost, kterou provádí, podléhá omezení ve smyslu energetického zákona), dále pak mimo jiné otázkou, zda účastník řízení prováděl zemní práce s maximální opatrností.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Tím, že účastník řízení prováděl dne 8. listopadu 2011 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Brno – Komín na ulici Vavřínecká neřízený protlak pro pokládku kabelu nízkého napětí, při kterém došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 110, postupoval v rozporu s díkčí ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 173 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 120 minut), ke kterému došlo až při provádění opravy plynárenského zařízení. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky zemního plynu celkem k 82 odběratelům.

Správní orgán bezpochyby prokázal, že účastník řízení prováděl svou činnost v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona, tedy v oblasti souvislého prostoru 1 metru od středotlakého plynovodu. Ochranné pásmo jako takové přitom vzniká dnem nabytí právní moci územního rozhodnutí o umístění stavby nebo souhlasu s umístěním stavby, přičemž pokud není podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyžadován ani jeden z těchto dokladů, potom dnem uvedení plynárenského zařízení do provozu. Tím, že účastník řízení svým jednáním narušil plynárenské zařízení jako takové, není pochyb o tom, že svou činnost prováděl v prostoru ochranného pásma.

Správní orgán v rámci řízení rovněž prokázal, že vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení známa, neboť on sám zařízení v místě předpokládaného křížení s nově budovanou trasou kabelového vedení nízkého napětí obnažil. Účastník řízení si tak byl prokazatelně vědom, že se při provádění této činnosti nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a má tedy povinnost postupovat v souladu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Přesto takto nepostupoval.

K samotnému poškození středotlakého plynovodu došlo při provádění prací prostřednictvím strojního mechanismu. Účastník řízení tak postupoval zcela nepochybně v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona, neboť předmětné ustanovení zakazuje v ochranném pásmu plynárenského zařízení provádět činnosti, které by mohly ve svých důsledcích ohrozit tato zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Tento kategorický zákaz je tedy legislativně upraven z důvodu ochrany plynárenských zařízení, kolem kterých se ochranné pásmo nachází. Smyslem uvedeného ustanovení tak nemůže být pouze zákaz činností obecně nebezpečných, ale všech činností, které by toto zařízení mohly ohrozit, tj. i běžných činností prováděných tak, že k ohrožení plynárenského zařízení dojde. Je tedy nezbytné provádět veškeré pracovní činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení tak, aby nedošlo k jeho aktivnímu či pasivnímu zasažení. Provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu v místě, kde se nachází ochranné pásmo zařízení plynárenské soustavy, takovouto činností nepochybně je. Způsob jak naplnit porušení tohoto zákazu energetický zákon nestanoví, činí však adresáty této právní normy plně odpovědné za výsledek. Nadto správní orgán uvádí, že postup účastníka řízení v posuzovaném případě přitom nelze chápat jako bdělý postup ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona.

Dalším znakem zákazu provádění činností v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je, že tyto činnosti nesmí za žádných okolností ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Spolehlivost provozu je přitom nutné chápat jako stav, kdy zařízení umožňuje nepřetržitý provoz a dodávky směrem k určeným zákazníkům. Bezpečnost provozu nadto představuje stav, kdy nemůže dojít k ohrožení života, zdraví nebo majetku osob.

V důsledku jednání účastníka řízení došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 173 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 120 minut) a k přerušení dodávky zemního plynu k 82 odběratelům. Svým jednáním tak účastník řízení ohrozil spolehlivost a bezpečnost provozu dotčeného plynárenského zařízení.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 8. listopadu 2011 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Brno – Komín na ulici Vavřínecká neřízený protlak pro pokládku kabelu nízkého napětí, při kterém došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 110, a touto činností v konečném důsledku ohrozil účastník řízení spolehlivost a bezpečnost jeho provozu.

Správní orgán považuje dále za nutné vypořádat se s námitkami účastníka řízení.

Pokud jde o nesouhlas účastníka řízení se závěry kontrolního protokolu, ve kterém je uvedeno, že ze způsobu deformace poškozeného plynárenského zařízení je jasně patrné, že byla způsobena špičatým předmětem s kulatým hrotem o šířce cca 2 cm, z čehož nesprávně dovozuje, že se tak stalo přímým kontaktem s hrotem pneumatického kladiva, Úřad uvádí, že ve správním řízení k takovýmto úvahám nepřistoupil a vyhověl námitce účastníka řízení, že k poškození došlo natlačením betonu na předmětné plynárenské zařízení. Úřad však předně uvádí, že odpovědnost právnických osob za porušení právních předpisů je odpovědností objektivní, tedy odpovědností za výsledek. Při určení odpovědnosti za předmětné protiprávní jednání je tak irelevantní, zda k poškození plynárenského zařízení došlo při přímém kontaktu strojního mechanismu, či v důsledku natlačení betonu pomocí tohoto mechanismu na plynárenské zařízení, neboť účastník řízení nese vždy odpovědnost právě za samotný výsledek jeho jednání. Stejně tak nemá vliv na odpovědnost účastníka řízení za správní delikt ani skutečnost, že plynárenské zařízení bylo uloženo v rozporu s bezpečnostními předpisy. Tyto okolnosti je možné zohlednit až při určení výše pokuty.

Úřad se dále nemůže ztotožnit s tvrzením účastníka řízení, že zcela respektoval rozsah ochranného pásma plynárenského zařízení a nikterak jej nenarušil, neboť ve správním řízení bylo prokázáno, že se účastník řízení pohyboval v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Skutečnost, že účastník řízení nezapočal protlak v ochranném pásmu plynárenského zařízení, přesto však se strojní mechanizací v průběhu provádění prací v ochranném pásmu nepochybně předmětné práce prováděl, nemá taktéž na odpovědnost za vytýkaný správní delikt vliv. Na tomto místě je nutné zdůraznit, že ust. § 68 odst. 3 energetického zákona explicitně zakazuje provádění veškerých činností, v důsledku kterých dojde k poškození plynárenského zařízení, a to nejen uvnitř ochranného pásma, ale i mimo něj.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Na těchto závěrech nemůže ničeho změnit skutečnost, že zákony upravující správní delikty *stricto sensu* materiální stránku

deliktu neupravují (na rozdíl od právní úpravy trestných činů a přestupků - srov. ustanovení § 3 odst. 1 trestního zákona a § 2 odst. 1 zákona o přestupcích). Materiální stránka protiprávního jednání se tak i v případě správních deliktů musí projevit nejen při stanovení výše sankce, ale již při posuzování trestnosti právně závadného jednání. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě, kdy si účastník řízení počínal v ochranném pásmu neobezřetně tak, že poškodil středotlaký plynovod PE d 110, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 173 m³ s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 120 minut, v jehož důsledku došlo k přerušení dodávky zemního plynu k 82 odběratelům, a navíc postupoval pomocí strojního mechanismu, došlo k naplnění materiální stránky trestnosti uvedeného správního deliktu, neboť byl narušen zájem společnosti na nepřetržitém provozu plynárenského zařízení a dodávkách zemního plynu směrem k odběratelům.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně s maximální opatrností. Z podkladů, které měl Úřad k dispozici, nicméně nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení, co se týče jeho právní odpovědnosti za spáchaný delikt podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.

Tímto svým jednáním se tak účastník řízení dopustil spáchaní správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Z tohoto důvodu přistoupil správní orgán k uložení pokuty.

VII. Uložení pokuty

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Úřad přihlížel při stanovení výše pokuty ke všem uvedeným skutečnostem zjištěným ve správním řízení zahájeném dne 7. června 2013 v předmětné věci. Zejména přihlížel ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchaní a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě Úřad přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností

bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy o odpovědnost za výsledek. Je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu uvedených prací počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské distribuční soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Způsob jak naplnit toto ustanovení zákona sám energetický zákon účastníku řízení neurčuje, činí jej však plně odpovědným za výsledek. Ačkoliv není správní orgán povinen zabývat se a posuzovat subjektivní stránku věci, je nutno přihlídnout ke skutečnosti, že úmyslem účastníka řízení zjevně nebylo porušit zákon, k čemuž však v konečném důsledku přesto došlo. Tuto skutečnost považuje správní orgán za polehčující okolnost, kterou zohlednil při stanovení výše pokuty.

Správní orgán má za to, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, které bylo v přímé souvislosti se způsobem prováděné činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy požadováno a nezvolil pro tuto činnost takový stupeň obezřetnosti a míru opatrnosti, aby k poškození podzemního středotlakého plynárenského zařízení nedošlo.

Porušení povinnosti vyplývající z ust. § 68 odst. 3 energetického považuje správní orgán za závažné, a to z důvodu účelu dotčené právní normy. Správní orgán zastává názor, že poškozením plynárenského zařízení může být způsoben závažný následek, který může ohrozit spolehlivost a bezpečnost plynárenské soustavy jako takové. Především se jedná o možný únik plynu do ovzduší, možné přerušení dodávky konečným zákazníkům a také možnost, že nedodržením stanovených povinností a právních předpisů může dojít k ohrožení zdraví a života zúčastněných osob. Zejména z důvodu možného ohrožení života a zdraví osob jsou pro práci v ochranném pásmu stanovena přísná pravidla a podmínky, které se musejí bezpodmínečně dodržovat.

Správní orgán posuzoval otázku způsobu spáchání správního deliktu. Zejména bylo při posuzování těchto skutečností přihlídnuto k faktu, že zemní práce byly prováděny v ochranném pásmu prostřednictvím strojní mechanizace, což nelze chápat jako bdělý postup účastníka řízení a Úřad k této skutečnosti přihlédl jako k přitěžující okolnosti. Naopak za polehčující okolnost bere správní orgán to, že účastník řízení část plynovodu v místě předpokládaného křížení s nově budovanou trasou kabelového vedení nízkého napětí obnažil. Úřad též zohlednil skutečnost, že k poškození plynárenského zařízení nedošlo přímo přímým kontaktem plynovodu se strojním mechanismem, nýbrž natlačením kusu betonu na plynárenské zařízení, což zohlednil jako okolnost výrazně polehčující.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníku řízení je vytýkáno, že poškodil středotlaký plynovod PE d 110, přičemž došlo při následné opravě k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové hodnotě 173 m³, v jehož důsledku došlo

k přerušení dodávky zemního plynu celkem k 82 konečným zákazníkům. Tyto údaje vypovídají o vysoké energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení narušil, a správní orgán k této skutečnosti přihlédl při stanovení výše pokuty jako k přitěžující.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. V důsledku poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo v konečném důsledku k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové délce trvání pouze po dobu 120 minut. Tuto skutečnost však nemohl účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je tedy třeba uvést, že není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

V souvislosti s výše uvedeným se tedy Úřad při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

V neposlední řadě tak správní orgán přihlédl právě k osobě účastníka řízení a jeho majetkovým poměrům. Úřad tak vycházel z výkazu zisků a ztrát k 31. prosinci 2012, který byl účastníkem řízení zaslán dne 19. června 2013. Z výkazu zisků a ztrát vyplývá, že v roce 2012 vykázal účastník řízení výkony ve výši 4 633 000 Kč, přičemž provozní výsledek hospodaření činil 200 000 Kč. Výsledek hospodaření před zdaněním v roce 2012 vykázal

účastník řízení ve výši - 70 000 Kč. S ohledem na výši dokazovaných tržeb za výkony nepovažuje Úřad uloženou pokutu za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení a nemá tedy likvidační charakter.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je dle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. v dolním pásmu možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Správní orgán taktéž rozhodl v souladu se zásadou uvedenou v ust. § 2 odst. 4 správního řádu, kdy má povinnost dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

Ve správním řízení je účastníku řízení výrokem II. tohoto rozhodnutí ukládána pokuta ve výši 30 000 Kč, a to za správní delikt podle energetického zákona. Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

Mgr. Eva Dlouhá, v.r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly